

11 JAN. 2002

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 99/2002

1332

N á v r h

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

n a v y d a n i e

ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov

Predkladajú:

Ladislav	Orosz	v. r.
Peter	Kresák	v. r.
Ján	Cuper	v. r.
Árpád	Duka-Zólyomi	v. r.
Miklós	Fehér	v. r.
Miroslav	Kotian	v. r.
Stanislav	Bartoš	v. r.
Štefan	Šlachta	v. r.
Jozef	Migaš	v. r.
Jozef	Kužma	v. r.
Alexej	Ivanko	v. r.
František	Halmeš	v. r.
Robert	Fico	v. r.
Pavol	Hrušovský	v. r.

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky
s c h v a ľ u j e
návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov

Bratislava január 2002

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Ústavný zákon

z 2001

o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto ústavnom zákone:

PRVÁ ČASŤ ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

Čl. 1

Účel zákona

Účelom tohto ústavného zákona je ustanoviť

- a) podmienky na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov,
- b) nezlučiteľnosť niektorých funkcií, zamestnaní a činností s výkonom funkcie verejného činiteľa,
- c) verejným činiteľom povinnosti a obmedzenia, ktoré by zamedzili vzniku rozporu osobných záujmov s verejným záujmom pri výkone ich funkcií a upraviť zodpovednosť za neplnenie alebo porušovanie ustanovených povinností a obmedzení.

Čl. 2

Pôsobnosť zákona

Tento ústavný zákon sa vzťahuje na

- a) prezidenta Slovenskej republiky, poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, členov vlády Slovenskej republiky, sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky, predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, členov Súdnej rady Slovenskej republiky, sudcov, generálneho prokurátora Slovenskej republiky, verejného ochrancu práv, predsedu a podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky a členov Bankovej rady Národnej banky Slovenska (ďalej len „ústavný činiteľ“),
- b) štátnych tajomníkov a vedúcich ústredných orgánov štátnej správy, ktorí nie sú členmi vlády Slovenskej republiky (ďalej len „štátny funkcionár“),
- c) prokurátorov,

- d) štátnych zamestnancov, ktorých postavenie, práva a povinnosti upravuje osobitný zákon¹⁾ (ďalej len „štátny zamestnanec“),
- e) štatutárnych zástupcov organizácií a inštitúcií, ktorých postavenie, práva a povinnosti upravuje osobitný zákon²⁾,
- f) starostov obcí, poslancov obecných zastupiteľstiev, hlavných kontrolórov obcí, predsedov vyšších územných celkov, poslancov zastupiteľstiev vyššieho územného celku a hlavných kontrolórov vyšších územných celkov (ďalej len „funkcionár územnej samosprávy“),
- g) riaditeľov štátnych podnikov, obecných podnikov a podnikov vyššieho územného celku,
- h) zástupcov štátu, Fondu národného majetku Slovenskej republiky, obce a vyššieho územného celku v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou štátu, Fondu národného majetku Slovenskej republiky, obce alebo vyššieho územného celku, vykonávajúcich podnikateľskú činnosť.

Čl. 3 Základné pojmy

Na účely tohto ústavného zákona sa rozumie

- a) verejným činiteľom každá fyzická osoba, ktorá vykonáva funkciu uvedenú v čl. 2 tohto ústavného zákona,
- b) verejnou funkciou každá funkcia uvedená v čl. 2 tohto ústavného zákona,
- c) verejným záujmom taký záujem, ktorý prináša majetkový alebo iný prospech všetkým alebo mnohým občanom,
- d) osobným záujmom taký záujem, ktorý prináša majetkový alebo iný prospech verejnému činiteľovi alebo jemu blízkym osobám³⁾,
- e) rozporom záujmov taký rozpor, ktorý vzniká vtedy, keď pri výkone verejnej funkcie nastane možnosť uprednostniť osobný záujem pred verejným záujmom.

DRUHÁ ČASŤ POVINNOSTI A OBMEDZENIA VEREJNÝCH ČINITEĽOV

Čl. 4 Všeobecné povinnosti a obmedzenia

Verejný činiteľ sa musí pri výkone verejnej funkcie, ako aj v osobnom živote zdržiavať všetkého, čo môže byť v rozpore so svedomitým a zodpovedným výkonom verejnej funkcie a čo môže ohroziť jeho dôveryhodnosť. Z tohto dôvodu verejný činiteľ nesmie

- a) využívať svoju verejnú funkciu, právomoci z nej vyplývajúce a informácie nadobudnuté v súvislosti s jej výkonom na získavanie výhod v prospech seba alebo jemu blízkych osôb³⁾,
- b) prijímať dary alebo navádzať iného na poskytovanie darov v súvislosti s výkonom verejnej funkcie; to neplatí, ak ide o dary poskytované obvykle pri výkone verejnej funkcie, na základe zákona alebo kolektívnej zmluvy,
- c) sprostredkovať za odplatu v prospech seba, inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby obchodný styk so štátom, štátnymi podnikmi, obecnými podnikmi, podnikmi vyššieho

¹⁾ Zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁾ Zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe.

³⁾ § 116 Občianskeho zákonníka.

územného celku alebo s inými právnickými osobami s majetkovou účasťou štátu, Fondu národného majetku Slovenskej republiky, obce alebo vyššieho územného celku, so štátnymi účelovými fondmi, s Fondom národného majetku Slovenskej republiky a inými právnickými osobami zriadenými štátom, obcami alebo vyššími územnými celkami; to neplatí ak takáto činnosť alebo úloha vyplýva pre verejného činiteľa z výkonu verejnej funkcie,

- d) nadobúdať majetok od štátu alebo Fondu národného majetku Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu⁴⁾ inak ako vo verejnej súťaži, vo verejnej dražbe alebo prostredníctvom kupónovej privatizácie,
- e) uzatvoriť zmluvu o tichom spoločenstve⁵⁾,
- f) používať svoju osobu, svoje meno a priezvisko, svoju podobizeň, obrazovú snímku alebo obrazový záznam, zvukový záznam svojho hlasu alebo svoj podpis na reklamno-obchodné účely; to neplatí, ak ide preukázateľne o bezplatnú reklamu s charitatívnym alebo iným obdobným účelom,
- g) používať symboly spojené s výkonom verejnej funkcie na osobný prospech.

Čl. 5

Nezlučiteľnosť niektorých funkcií, zamestnaní a činností

(1) Verejný činiteľ nesmie vykonávať funkcie, zamestnania a činnosti, ktoré sú nezlučiteľné s verejnou funkciou podľa Ústavy Slovenskej republiky a osobitných zákonov.⁶⁾

(2) Verejný činiteľ nesmie byť členom riadiaceho alebo kontrolného orgánu právnickej osoby vykonávajúcej podnikateľskú činnosť, s výnimkou valného zhromaždenia a členskej schôdze; to neplatí, ak členstvo v orgáne právnickej osoby vyplýva zo zákona, z výkonu verejnej funkcie alebo ide o zástupcov štátu, Fondu národného majetku Slovenskej republiky, obce a vyššieho územného celku v orgánoch právnických osôb s majetkovou účasťou štátu, Fondu národného majetku Slovenskej republiky, obce alebo vyššieho územného celku vykonávajúcich podnikateľskú činnosť, a členstvo je bez finančnej odmeny. Ak verejný činiteľ vlastní majetok, ktorý slúži na podnikanie, musí počas výkonu verejnej funkcie poveriť jeho správou inú osobu.

(3) Funkcia štátneho funkcionára je nezlučiteľná s funkciou poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, člena Súdnej rady Slovenskej republiky, člena Bankovej rady Národnej banky Slovenska, funkciou starostu obce, predsedu vyššieho územného celku, hlavného kontrolóra obce, hlavného kontrolóra vyššieho územného celku a verejnými funkciami uvedenými v čl. 2 písm. e), g) a h).

(4) Verejná funkcia uvedená v čl. 2 písm. e) je nezlučiteľná s verejnými funkciami uvedenými v čl. 2 písm. g).

(5) Funkcia starostu obce je nezlučiteľná s funkciou poslanca Národnej rady Slovenskej republiky a poslanca zastupiteľstva vyššieho územného celku.

(6) Funkcia predsedu vyššieho územného celku je nezlučiteľná s funkciou poslanca Národnej rady Slovenskej republiky a starostu obce.

(7) Ak verejný činiteľ vykonáva funkciu, zamestnanie alebo činnosť podľa odsekov 1 až 6 v čase ustanovenia do verejnej funkcie, je povinný do 30 dní odo dňa ustanovenia do verejnej funkcie takúto funkciu, zamestnanie alebo činnosť zanechať alebo vykonať právne

⁴⁾ Zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov.

⁵⁾ § 673 Obchodného zákonníka.

⁶⁾ Napríklad čl. 61 ods. 4, čl. 77 ods. 1, čl. 103 ods. 5, čl. 109 ods. 2, čl. 137 ods. 2 a 3, čl. 145a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 11 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry, § 58 zákona č. 312/2001 Z. z., § 9 ods. 1 zákona č. 313/2001 Z. z.

relevantný úkon na ich zanechanie, ak Ústava Slovenskej republiky alebo osobitný zákon neustanovuje kratšiu lehotu.

Čl. 6

Rozpor záujmov pri výkone verejnej funkcie

(1) Verejný činiteľ je povinný presadzovať a chrániť verejný záujem. Verejný činiteľ nesmie uprednostniť pri výkone verejnej funkcie svoj osobný záujem pred verejným záujmom.

(2) Verejný činiteľ je povinný počas rokovania orgánu, na ktorom vystúpi v rozprave alebo predloží návrh, pred schválením alebo rozhodnutím vo veci oznámiť, že má na veci, o ktorej sa rozhoduje, osobný záujem (čl. 3 písm. d)).

(3) Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky, sudca, prokurátor a verejný činiteľ, ktorý je oprávnený rozhodovať v správnom konaní, sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosť o ich nezáujmatosti. Ak sa verejný činiteľ dozvie o skutočnostiach nasvedčujúcich jeho vylúčeniu, oznámi to bezodkladne svojmu nadriadenému alebo orgánu, ktorý ho ustanovil do funkcie. Podrobnosti o vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí ustanovia osobitné zákony.

Čl. 7

Oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov

(1) Verejný činiteľ je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy k 31. marcu kalendárneho roka podať písomné oznámenie, v ktorom uvedie,

- a) či spĺňa podmienky nezlučiteľnosti výkonu verejnej funkcie s inými funkciami, zamestnaniami a činnosťami podľa čl. 5 ods. 1 až 6 tohto ústavného zákona,
- b) aké zamestnanie vykonáva v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnom vzťahu a akú podnikateľskú činnosť vykonáva popri výkone verejnej funkcie,
- c) aké má iné funkcie v štátnych orgánoch a orgánoch územnej samosprávy, v orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť a v orgánoch iných právnických osôb, a z ktorých z uvádzaných funkcií mu plynú funkčné alebo iné požitky, alebo iný príjem,
- d) svoje príjmy dosiahnuté v uplynulom kalendárnom roku z výkonu verejnej funkcie a iných funkcií, zamestnaní a činností, v ktorých vykonávaní pokračuje aj po ujatí sa výkonu verejnej funkcie.
- e) svoje majetkové pomery a majetkové pomery manžela a ďalších osôb žijúcich s ním v domácnosti⁷⁾ v rozsahu a spôsobom ustanoveným v osobitných zákonoch⁸⁾.

(2) Oznámenia podľa odseku 1 podávajú

- a) ústavní činitelia, s výnimkou sudcov, a štátni funkcionári príslušnému orgánu Národnej rady Slovenskej republiky,
- b) sudcovia orgánom uvedeným v osobitnom zákone⁹⁾,
- c) prokurátori generálnemu prokurátorovi,
- d) štátni zamestnanci orgánom uvedeným v osobitnom zákone¹⁾,

⁷⁾ § 115 Občianskeho zákonníka.

⁸⁾ Napríklad zákon č. 312/2001 Z. z., zákon č. 154/2001 Z. z., zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁹⁾ Zákon č. 385/2000 Z. z.

- e) verejní činitelia uvedení v čl. 2 písm. e) orgánu, ktorý ich ustanovil do funkcie,
- f) starostovia obcí a poslanci obecných zastupiteľstiev hlavnému kontrolórovi obce,
- g) predsedovia vyšších územných celkov a poslanci zastupiteľstva vyššieho územného celku hlavnému kontrolórovi vyššieho územného celku,
- h) hlavní kontrolóri obcí starostovi obce a hlavní kontrolóri vyššieho územného celku predsedovi vyššieho územného celku,
- i) verejní činitelia uvedení v čl. 2 písm. h) a g) orgánu, ktorý ich ustanovil do funkcie.

(3) Orgány podľa odseku 3 sú oprávnené preskúmavať, či údaje uvedené v písomných oznámeniach verejných činiteľov sú úplné a pravdivé, a to i za súčinnosti príslušných daňových orgánov a iných orgánov verejnej správy; za tým účelom sú najmä od nich oprávnené vyžadovať potrebné informácie a vysvetlenia, ako aj overenia či údaje obsiahnuté v písomných oznámeniach zodpovedajú údajom v ich dokumentácii.

(4) Oznámenia ústavných činiteľov podľa odseku 1, okrem oznámení sudcov a prokurátorov, sa zverejňujú spôsobom, ktorý ustanoví osobitný zákon. Oznámenia ostatných verejných činiteľov podľa odseku 1 sú prístupné na žiadosť podľa osobitného zákona¹⁰⁾. Osobitné zákony môžu obmedziť zverejňovanie alebo sprístupňovanie niektorých údajov obsiahnutých v oznámeniach podľa odseku 1 v súlade so základným právom na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov¹¹⁾.

TRETIA ČASŤ

KONANIE VO VECIACH OCHRANY VEREJNÉHO ZÁUJMU A ZAMEDZENIA ROZPORU ZÁUJMOV

Čl. 8

(1) Ak zistenia orgánu, ktorému bolo podané oznámenie podľa čl. 7 alebo iného orgánu, ktorý ustanoví osobitný zákon nasvedčujú tomu, že verejný činiteľ v oznámení uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, alebo, že verejný činiteľ neplní alebo porušuje povinnosti a obmedzenia ustanovené týmto ústavným zákonom a osobitnými zákonmi, začne tento orgán konanie vo veciach ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (ďalej len „konanie“). Konanie sa môže začať aj na základe návrhu iných subjektov, ak tak ustanoví osobitný zákon. Na konanie proti sudcom, prokurátorom a štátnym zamestnancom sa vzťahujú ustanovenia osobitných zákonov¹²⁾ upravujúce disciplinárne konanie.

(2) Orgán podľa odseku 1 umožní verejnému činiteľovi, proti ktorému sa vedie konanie, aby sa vyjadril k návrhu; ak je to potrebné, vykoná ďalšie dokazovanie.

(3) V konaní rozhoduje

- a) Národná rada Slovenskej republiky nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov, ak návrh smeruje proti ústavnému činiteľovi, okrem sudcu, alebo proti štátnemu funkcionárovi,
- b) orgán, ktorý je oprávnený vykonávať disciplinárne konanie podľa osobitných zákonov, ak návrh smeruje proti sudcovi, prokurátorovi alebo štátnemu zamestnancovi,
- c) orgán, ktorý ustanovil do funkcie verejných činiteľov uvedených v čl. 2 písm. e), g) a h), ak návrh smeruje proti týmto verejným činiteľom,

¹⁰⁾ Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

¹¹⁾ Čl. 19 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky.

¹²⁾ Zákon č. 385/2000 Z. z., zákon č. 154/2001 Z. z., zákon č. 312/2001 Z. z.

- d) obecné zastupiteľstvo nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov, ak návrh smeruje proti starostovi obce, poslancovi obecného zastupiteľstva alebo hlavnému kontrolórovi obce
- e) zastupiteľstvo vyššieho územného celku nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov, ak návrh smeruje proti predsedovi vyššieho územného celku, poslancovi zastupiteľstva vyššieho územného celku alebo hlavnému kontrolórovi vyššieho územného celku.
- (4) Rozhodnutie v konaní obsahuje výrok, v ktorom sa označí, v čom je konanie, prípadne opomenutie verejného činiteľa v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo osobitným zákonom, odôvodnenie a poučenie o oprávnom prostriedku, ak tento ústavný zákon neustanovuje inak. Súčasťou rozhodnutia v konaní proti sudcovi, prokurátorovi alebo štátnemu zamestnancovi je aj disciplinárne opatrenie ustanovené osobitnými zákonmi. Súčasťou rozhodnutia môže byť aj povinnosť dotknutého verejného činiteľa zanechať funkciu, zamestnanie alebo činnosť, ktorá bola označená ako rozporná.
- (5) Rozhodnutie, ktoré prijíma Národná rada Slovenskej republiky podľa odseku 3 písm. a), obecné zastupiteľstvo a zastupiteľstvo vyššieho územného celku podľa odseku 3 písm. d) je konečné. Rozhodnutie sa zverejňuje spôsobom, ktorý ustanoví osobitný zákon.
- (6) Rozhodnutie v konaní proti verejným činiteľom uvedeným v čl. 2 písm. e), g) a h) prijaté orgánom podľa odseku 3 písm. c) je konečné a je dôvodom na odvolanie z funkcie.
- (7) Ak je súčasťou rozhodnutia aj povinnosť zanechať funkciu, zamestnanie alebo činnosť, ktorá je v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo osobitným zákonom, je verejný činiteľ povinný do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia ich zanechať alebo urobiť právne relevantný úkon na odstránenie tohto rozporu a oznámiť to orgánu, ktorý rozhodnutie vydal.
- (8) Ak verejný činiteľ nesplní povinnosť uvedenú v odseku 7 v ustanovenej lehote, má sa za to, že dňom uplynutia tejto lehoty sa vzdal verejnej funkcie.
- (9) Ak orgán, ktorý rozhodnutie vydal, po oznámení verejného činiteľa podaného podľa odseku 7 zistí, že tento napriek oznámeniu vo výkone funkcie, zamestnania alebo činnosti, ktorá je v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo osobitným zákonom, pokračuje, odvolá ho z funkcie, ak je na to podľa Ústavy Slovenskej republiky alebo osobitného zákona oprávnený, inak to bezodkladne oznámi tomu, kto ho do verejnej funkcie ustanovil; ten je ho povinný na základe tohto oznámenia z verejnej funkcie bezodkladne odvolať. Ak sa zistenia podľa prvej vety týkajú verejných činiteľov, ktorí sú volení do verejnej funkcie priamo občanmi, obyvateľmi obce alebo obyvateľmi vyššieho územného celku, zverejnia sa spôsobom, ktorý ustanoví osobitný zákon; orgán ustanovený v osobitnom zákone v takom prípade zároveň rozhodne o odňatí platu alebo odmeny verejnému činiteľovi, ktorého sa zverejnenie týka.

ŠTVRTÁ ČASŤ SPOLOČNÉ, SPLNOMOCŇOVACIE, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Čl. 9

Ustanoveniami tohto ústavného zákona nie je dotknutá trestná alebo iná právna zodpovednosť verejného činiteľa.

Čl. 10

Podrobnosti o kontrole dodržiavania obmedzení a povinností verejných činiteľov a o zodpovednosti za ich porušenie v súvislosti s ochranou verejného záujmu ustanoví zákon. Zákon môže ustanoviť pre verejných činiteľov aj ďalšie povinnosti a obmedzenia.

Čl. 11

(1) Ak verejný činiteľ vykonáva ku dňu účinnosti tohto ústavného zákona funkciu, zamestnanie alebo činnosť, ktorá je podľa tohto ústavného zákona nezlučiteľná s verejnou funkciou, je povinný do 30 dní odo dňa jeho účinnosti ich zanechať alebo vykonať právne relevantný úkon na ich zanechanie.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 sa nevzťahuje na

- a) poslanca Národnej rady Slovenskej republiky zvoleného vo voľbách v roku 1998, ak ide o nezlučiteľnosť s funkciou starostu obce a predsedu vyššieho územného celku,
- b) štátnych funkcionárov ustanovených do funkcie pred účinnosťou tohto ústavného zákona, ak ide o nezlučiteľnosť s funkciou poslanca Národnej rady Slovenskej republiky,
- c) starostu obce zvoleného do funkcie pred účinnosťou tohto ústavného zákona, ak ide o nezlučiteľnosť s funkciou predsedu vyššieho územného celku a poslanca zastupiteľstva samosprávneho kraja.

(3) Konanie začaté pred dňom účinnosti tohto ústavného zákona sa dokončí podľa doterajších právnych predpisov.

Čl. 12

Zrušuje sa ústavný zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 119/1995 Z. z. o zamedzení rozporu záujmov pri výkone funkcií ústavných činiteľov a vyšších štátnych funkcionárov.

Čl. 13

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť 1. mája 2002.

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Verejní činitelia rozhodujú v rámci svojich právomocí o významných otázkach verejného záujmu. Od kvality a objektivity ich rozhodovania v nemalej miere závisí úroveň uspokojovania verejných, skupinových i individuálnych potrieb občanov. Nezriedka sú verejní činitelia pri rozhodovaní vystavení rôznym tlakom, ktoré sledujú presadenie skupinových alebo individuálnych záujmov na úkor verejného záujmu. Verejný činiteľ sa aj preto častokrát dostáva do situácií, kedy môže svojím rozhodnutím zabezpečiť sebe alebo svojim blízkym majetkový alebo iný prospech na úkor verejného záujmu.

Výskumy verejnej mienky z posledného obdobia žiaľ potvrdzujú, že korupcia v Slovenskej republike je značne rozšírená, zvlášť vo verejnom sektore, a predstavuje jeden z najvážnejších etických, morálnych, ale i ekonomických problémov, pretože má nemalý vplyv na ekonomickú prosperitu, a tým i priamy dosah na životnú úroveň občanov. Boj proti korupcii je preto potrebné vnímať aj ako úsilie o vyšší stupeň ekonomickej prosperity. Tradičným právnym nástrojom boja s korupciou je uplatnenie trestnoprávnej, príp. administratívnoprávnej zodpovednosti proti tým, ktorí zneužijú svoje postavenie či právomoc na získanie neoprávneného prospechu alebo výhod pre seba a svojich blízkych. V modernom demokratickom a právnom štáte tradičnú trestnoprávnu a administratívnoprávnu ochranu pred zneužitím právomocí verejných činiteľov dotvára systém osobitných povinností a obmedzení ustanovených verejným činiteľom, vrátane zákazu výkonu niektorých funkcií, zamestnaní a činností paralelne s výkonom verejnej funkcie, ktorých účelom je zabrániť alebo aspoň obmedziť vznik situácií, kedy môže verejný činiteľ zneužiť svoju funkciu v prospech seba a svojich blízkych. Pre túto sféru právnej úpravy sa v našich podmienkach vžilo označenie právna úprava konfliktu záujmov.

Prvý pokus o komplexnejší prístup k právnej úprave konfliktu záujmov predstavoval v Slovenskej republike zákon č. 314/1992 Zb. o niektorých opatreniach súvisiacich s ochranou verejného záujmu, ktorý sa vzťahoval len na poslancov SNR a členov vlády SR. Tento právny predpis formálne platil až do novembra 1995, ale v skutočnosti v praxi nebol aplikovaný.

Od 1. novembra 1995 je účinný ústavný zákon č. 119/1995 Z. z. o zamedzení rozporu záujmov pri výkone funkcií ústavných činiteľov a vyšších štátnych funkcionárov, ktorý predstavoval nesporne významný posun vpred oproti predchádzajúcemu stavu najmä tým, že

- a) rozšíril okruh ústavných činiteľov a štátnych funkcionárov, na ktorých sa vzťahuje,
- b) rozšíril a spresnil rozsah povinností a obmedzení pre dotknutý okruh ústavných činiteľov a štátnych funkcionárov,
- c) ustanovil pre dotknutých ústavných činiteľov a štátnych funkcionárov pravidelnú oznamovaciu (oznámenie funkcií, zamestnaní a činností, ktoré vykonáva dotknutý ústavný činiteľ a štátny funkcionár popri výkone štátnej funkcie), deklaračnú (deklarovanie majetkových pomerov) a vykazovaciu povinnosť (vykazovanie darov a iných bezodplatných plnení prijatých počas výkonu štátnej funkcie),
- d) ustanovil osobitný orgán pre kontrolu dodržiavania povinností a obmedzení dotknutých ústavných činiteľov a štátnych funkcionárov – Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií štátnych funkcionárov,
- e) ustanovil osobitný druh konania o rozpore záujmov ústavných činiteľov a štátnych funkcionárov.

Napriek uvedeným skutočnostiam spomínaný ústavný zákon nespĺnil v praxi očakávania a ukazuje sa ako neefektívny. Za viac ako 5 rokov jeho účinnosti nebolo vydané ešte ani jedno uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky o rozpore záujmov štátnych funkcionárov resp.

formálne ani nebolo začaté konanie o rozpore záujmov. Aj správa výboru pre nezlučiteľnosť funkcií štátnych funkcionárov o jeho činnosti a zisteniach sa prvýkrát predložila na rokovanie parlamentu až v roku 2000.

Za najväčšie slabiny platnej právnej úpravy možno považovať najmä nasledovné skutočnosti

1. konanie o rozpore záujmov sa má uskutočňovať na základe údajov a informácií, ktoré nie sú dostatočne dôveryhodné,
2. spôsob a metódy overovania resp. preskúmavania údajov nie sú dostatočne upravené a sú v pôsobnosti orgánu (výbor pre nezlučiteľnosť funkcií štátnych funkcionárov), zloženého z ústavných činiteľov, ktorí sami podliehajú režimu tejto právnej úpravy,
3. konanie o rozpore záujmov štátnych funkcionárov je upravené komplikovane, pričom chýba možnosť verejnej kontroly tohto procesu,
4. niektoré povinnosti a obmedzenia ústavných činiteľov a štátnych funkcionárov sú upravené nepresne a spôsobujú v praxi interpretačné problémy.

Aj na základe uvedených skutočností zriadila Národná rada Slovenskej republiky pracovnú skupinu pre prípravu novej ústavnej a zákonnej úpravy konfliktu záujmov verejných činiteľov, ktorej členovia predkladajú do legislatívneho procesu tento návrh ústavného zákona. Tento návrh oproti platnej právnej úprave

1. výrazne rozširuje osobnú pôsobnosť právnej úpravy na všetkých ústavných činiteľov, ďalej prokurátorov, funkcionárov územnej samosprávy, štátnych zamestnancov, štatutárnych zástupcov organizácií a inštitúcií podliehajúcich zákonu o verejnej službe, riaditeľov štátnych a iných verejných podnikov a zástupcov štátu a iných verejných subjektov v právnických osobách vykonávajúcich podnikateľskú činnosť,
2. spresňuje legislatívne vyjadrenie jednotlivých povinností a obmedzení verejných činiteľov a rozširuje okruh funkcií, zamestnaní a činností, ktorých výkon je nezlučiteľný s paralelným výkonom príslušnej verejnej funkcie,
3. pre verejných činiteľov ustanovuje povinnosť oznamovať nielen svoje majetkové pomery, ale aj majetkové pomery manžela (manželky) a ďalších osôb žijúcich s nimi v domácnosti,
4. zjednodušuje konanie o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov,
5. zavádza systém verejnej kontroly do právnej úpravy,
6. odstraňuje doterajšiu rigidnosť právnej úpravy, tým že vytvára priestor na podrobnejšiu a diferencovanú (podľa jednotlivých kategórií verejných činiteľov) právnu úpravu prostredníctvom vykonávacích zákonov.

Návrh akceptuje už existujúcu zákonnú úpravu na úrovni bežných zákonov pre jednotlivé kategórie verejných činiteľov (zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušiacich, zákon č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateliach prokuratúry, zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov a čiastočne tiež zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe) a usiluje sa o ich systémové prepojenie. V záujme komplexného prístupu k upravovanej problematike sa spolu s návrhom tohto ústavného zákona prikladajú aj pracovné návrhy zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií ústavných činiteľov a niektorých štátnych funkcionárov, ktorý navyše obsahuje aj nevyhnutné zmeny a doplnky zákona o rokovaní poriadku Národnej rady Slovenskej republiky a zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov územnej samosprávy.

Problematika návrhu zákona nie je v práve Európskej únie osobitne upravená. Prijatie novej právnej úpravy konfliktu záujmov však bolo podľa Národného programu pre prijatie *acquis communautaire* na rok 2000 krátkodobou prioritou s termínom prijatia v roku 2001. V kapitole Politické kritériá sa v časti Boj proti korupcii medzi problémovými oblasťami, ktoré vyžadujú prednostné riešenie, uvádza transparentnosť v politickej oblasti, najmä otázky financovania politických strán a riešenie konfliktu záujmov.

Návrh ústavného zákona vychádza z využitia skúseností z analogických právnych úprav v zahraničí a je v súlade s medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky. Predmetom svojej úpravy nadväzuje na Ústavu Slovenskej republiky a dopĺňa ju. Schválenie návrhu ústavného zákona si priamo nevyžiada zvýšené nároky na štátny rozpočet, ani nové požiadavky na pracovné sily. Čiastočné zvýšenie nárokov na štátny rozpočet si v praxi vyžiada aplikácia vykonávacích zákonov k tomuto ústavnému zákonu.

Osobitná časť

K čl. 1

V úvodnom ustanovení sa vymedzuje účel predmetného ústavného zákona. V porovnaní s doposiaľ platným ústavným zákonom č. 119/1995 Z. z. sa účel tohto ústavného zákona vymedzuje širšie. Jeho základom je ochrana verejného záujmu pri výkone funkcií vymedzeného okruhu verejných činiteľov (to sa premieta aj do názvu ústavného zákona). Za účelom ochrany verejného záujmu a zamedzenia resp. aspoň obmedzenia vzniku rozporu záujmov pri výkone verejných funkcií sa príslušným verejným činiteľom ustanovujú osobitné povinnosti a obmedzenia a ustanovuje nezlučiteľnosť výkonu určitých funkcií, zamestnaní a činností paralelne s výkonom príslušnej verejnej funkcie.

K čl. 2

V tomto ustanovení sa vymedzuje osobná pôsobnosť ústavného zákona taxatívnym výpočtom jednotlivých kategórií verejných činiteľov, na ktorých sa navrhovaná právna úprava bude vzťahovať. Oproti platnej úprave sa osobná pôsobnosť rozširuje na všetkých ústavných činiteľov (ide o nové ústavné funkcie zavedené ústavným zákonom č. 90/2001 Z. z. a sudcov všeobecných súdov, ktorí nepodliehali ústavnému zákonu č. 119/1995 Z. z.), a ďalej o prokurátorov, štátnych zamestnancov podliehajúcich režimu zákona o štátnej službe, štatutárnych zástupcov organizácií a inštitúcií podliehajúcich režimu zákona o verejnej službe, funkcionárov oboch stupňov územnej samosprávy, riaditeľov štátnych podnikov, obecných podnikov a podnikov vyššieho územného celku, ako aj zástupcov štátu a iných verejných subjektov (obcí, vyšších územných celkov a Fondu národného majetku Slovenskej republiky) v orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť, v ktorých majú štát resp. iné verejné subjekty majetkovú účasť.

Z uvedeného výpočtu vyplýva, že návrh vychádza z rozšírenia pôsobnosti právnej úpravy konfliktu záujmov aj na hospodársku sféru, čo sa ukazuje ako nevyhnutné vzhľadom nato, že práve v tejto sfére sa rozhoduje o značných majetkových hodnotách, ktorých efektívne využitie má priamy dopad na uspokojovanie verejného záujmu. Je plne opodstatnené požadovať aj od zástupcov štátu a iných verejných subjektov v hospodárskej sfére také správanie, aké sa požaduje od funkcionárov orgánov verejnej moci.

Rovnako je opodstatnené rozšíriť oblasť pôsobenia právnej úpravy konfliktu záujmov aj na funkcionárov územnej samosprávy a to najmä v súvislosti s prebiehajúcou reformou verejnej správy, prostredníctvom ktorej sa do rozhodovacej sféry orgánov územnej samosprávy presúva značná časť verejného majetku a verejných financií, ktoré spravoval štát.

Rozšírenie osobnej pôsobnosti predkladaného ústavného zákona o sudcov, prokurátorov, štátnych zamestnancov a štatutárnych zástupcov organizácií a inštitúcií podliehajúcich režimu zákona o verejnej službe má formálno-právny charakter, pretože tieto kategórie verejných činiteľov sú už do právnej úpravy konfliktu záujmov „vtiahnuté“ prostredníctvom bežného zákonodarstva. Na druhej strane ich zaradenie do sféry tohto ústavného zákona zabezpečuje stabilitu a rigidnosť právnej úpravy a zároveň pôsobí jednotiaco a systémovo z hľadiska budovania právneho poriadku Slovenskej republiky.

K čl. 3

Na účely tohto ústavného zákona sa vymedzujú základné pojmy. Na rozdiel od platnej úpravy sa definujú aj pojmy verejný záujem a osobný záujem, čo by malo prispieť k ľahšej aplikácii právnej úpravy v praxi. Naopak v návrhu ústavného zákona sa nedefinuje dar, ktorého legálna definícia sa ponecháva na vykonávacie zákonodarstvo. Takéto riešenie je vzhľadom na potrebu určitej flexibility tohto pojmu výhodnejšie.

K čl. 4

Vymedzujú sa všeobecné povinnosti a obmedzenia verejných činiteľov, ktorých dodržiavanie pri výkone verejnej funkcie by malo zaručiť požadovanú ochranu verejného záujmu a zároveň vysoký morálny kredit verejných činiteľov. Základom pre legislatívne stvárnenie tohto ustanovenia bolo ustanovenie čl. 3 ods. 1 ústavného zákona č. 119/1995 Z. z. Z dôvodu lepšej prehľadnosti navrhovanej úpravy sa obmedzenia týkajúce sa nezlučiteľnosti funkcií, zamestnaní a činností, obsiahnuté v citovanom čl. 3 ods. 1 pod písmenami g) a h), presúvajú do čl. 5 tohto návrhu a zároveň sa vypúšťa obmedzenie ustanovené pod písmenom f), ktoré pôsobí v platnom ústavnom zákone neorganicky. Účelom právnej úpravy konfliktu záujmov nie je totiž obmedzenie príjmov verejných činiteľov, ale ochrana verejného záujmu pri výkone ich funkcií. Navyiac prostredníctvom iných ustanovení tohto návrhu sa príjmy verejných činiteľov dostávajú do roviny veci verejnej a teda verejnosťou kontrolovateľnej.

K čl. 5

V tomto ustanovení sa vymedzuje, v záujme obmedzenia vzniku situácií, kedy sa verejný činiteľ ocitne v rozpore záujmov, nezlučiteľnosť niektorých funkcií, zamestnaní a činností verejných činiteľov paralelne s výkonom verejnej funkcie, ktorá podlieha režimu tohto ústavného zákona. Ide pritom nielen o nezlučiteľnosť takých funkcií, zamestnaní a činností, ktoré vyplývajú z Ústavy Slovenskej republiky a osobitných zákonov, ale ktoré vyplývajú aj priamo z tohto navrhovaného ústavného zákona.

Priamo týmto návrhom ústavného zákona sa zakazuje:

1. verejným činiteľom členstvo v riadiacich a kontrolných orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť, s výnimkami priamo uvedenými v navrhovanej dikcii. Výnimka z tohto zákazu ustanovená pre zástupcov štátu a iných verejných subjektov v orgánoch podnikateľských subjektov s majetkovou účasťou štátu alebo iných verejných subjektov je odôvodniteľná potrebou, aby v týchto funkciách pôsobili osoby, ktoré majú skúsenosti s podnikateľskou činnosťou. Kontrolné oprávnenia týchto subjektov a možnosť operatívne odvolať tieto osoby z ich verejnej funkcie, by mali byť dostatočné z hľadiska ochrany verejného záujmu,
2. štátnym tajomníkom a vedúcim ústredných orgánov štátnej správy, ktorí nie sú členmi vlády výkon všetkých ostatných verejných funkcií podliehajúcich režimu tohto ústavného zákona s výnimkou funkcie poslanca obecného zastupiteľstva a poslanca zastupiteľstva vyššieho územného celku. Na rozdiel oproti ústavnému zákonu č. 119/1995 Z. z. sa pri tejto kategórii verejných činiteľov už neuvažuje so zachovaním inštitútu tzv. spočívajúceho mandátu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, ktorý sa v praxi ukazuje ako značne problematický a je pravdepodobne v rozpore s čl. 73 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý hovorí o slobodnom výkone poslaneckého mandátu,

3. štatutárnym zástupcom organizácií a inštitúcií podliehajúcich režimu zákona o verejnej službe výkon funkcií riaditeľov štátnych podnikov, obecných podnikov a podnikov vyššieho územného celku,

4. starostom obcí paralelný výkon funkcie poslanca Národnej rady Slovenskej republiky a predsedu vyššieho územného celku a analogicky predsedovi vyššieho územného celku paralelný výkon funkcie starostu obce a poslanca Národnej rady Slovenskej republiky. Tento zákaz sa navrhuje zaviesť nielen z dôvodu potencionálnej možnosti vzniku rozporu záujmov pri výkone týchto funkcií, ale aj skutočnosti, že zodpovedný výkon týchto funkcií súbežne je, z hľadiska časových možností príslušného verejného činiteľa, prakticky nemožný.

Na hmotno-právne ustanovenia o zákaze výkonu niektorých funkcií, zamestnaní a činností v odsekoch 1 až 6 nadväzuje procesno-právna norma, v odseku 7, ktorá ustanovuje povinnosť zanechať nezlučiteľnú funkciu, zamestnanie alebo činnosť do 30 dní od ujatia sa výkonu verejnej funkcie resp. urobiť právne relevantný úkon na ich zanechanie.

K čl. 6

Konštrukcia celého ústavného zákona vychádza z ochrany verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov a ich povinnosti uprednostniť verejný záujem pred osobným záujmom, čo zvyrazňuje text odseku 1.

Dodržiavanie povinností a obmedzení vymedzených v čl. 4 a rešpektovanie nezlučiteľnosti niektorých funkcií, zamestnaní a činností ustanovených v čl. 5, by mali v značnej miere obmedziť vznik situácií, kedy môže verejný činiteľ svojím rozhodnutím privodiť sebe alebo svojim blízkym osobný prospech, t. j. uprednostniť osobný záujem pred záujmom verejným. Napriek tomu ale vznik takýchto situácií nie je možné prostredníctvom právnych príkazov a zákazov vylúčiť. Z tohto dôvodu sa navrhuje v odseku 2 ustanoviť pre verejného činiteľa povinnosť oznámiť počas rokovania orgánu, na ktorom vystúpi v rozprave alebo predloží návrh, že má osobný záujem na veci, o ktorej sa rozhoduje. Oznámenie uskutoční ešte pred schválením alebo rozhodnutím vo veci.

Principiálne by malo platiť, že verejný činiteľ, ktorý sa dostane do rozpornej situácie, by mal byť na základe právnych noriem vylúčený z rozhodovania o veci, z ktorej mu môže vyplnúť osobný prospech resp. pri ktorej možno mať pochybnosti o jeho nezáujmatosti. Z tejto zásady vychádzajú už platné procesno-právne kódexy, ako napr. Občiansky súdny poriadok, Trestný poriadok alebo zákon o správnom konaní, čo je zvyraznené v dikcii odseku 3. Takéto riešenie ale nemožno použiť univerzálne, vzhľadom na nezastupiteľnosť niektorých funkcií (napr. prezident Slovenskej republiky) alebo modifikáciu politického zloženia zastupiteľského orgánu určeného voličmi, nevyhnutne spätú s uplatnením tejto zásady v priamo volených kolektívnych orgánoch. V takýchto situáciách vychádza navrhovaná úprava aspoň z požiadavky informovanosti príslušného orgánu a v princípe aj verejnosti o situácii, v ktorej dotknutý verejný činiteľ rozhoduje.

K čl. 7

Obdobne ako v doposiaľ platnom ústavnom zákone č. 119/1995 Z. z. sa navrhuje ustanoviť verejným činiteľom povinnosť pravidelne predkladať orgánom uvedeným v odseku 3 písomné oznámenia, ktorých súčasťou by mali byť informácie o dodržiavaní povinností a obmedzení ustanovených týmto ústavným zákonom príp. osobitnými zákonmi, informácie o iných zárobkových aktivitách verejných činiteľov uskutočňovaných v súlade s právnym poriadkom súčasne s výkonom verejnej funkcie a ich majetkových pomeroch, vrátane príjmov

dosiahnutých v sledovanom období. Účel tejto oznamovacej povinnosti je potrebné vidieť okrem iného vo vytvorení reálnej možnosti kontrolovať dodržiavanie povinností a obmedzení ustanovených týmto ústavným zákonom.

Oproti platnej úprave sa oznamovacia povinnosť rozširuje o oznamovanie majetkových pomerov manžela a ďalších osôb žijúcich s verejným činiteľom v domácnosti, čo zužuje priestor na obchádzanie zákona v praxi.

V odseku 2 sa ustanovujú orgány, ktorým predkladajú jednotlivé kategórie verejných činiteľov svoje oznámenia. Návrh de facto akceptuje v tejto oblasti už existujúci stav vytvorený prostredníctvom bežného zákonodarstva. Vo vzťahu k ústavným činiteľom sa v návrhu zámerne explicitne, na rozdiel od platnej úpravy, neustanovuje tento orgán a tým sa vytvára, aj v kontexte so zahraničnými skúsenosťami, priestor na väčšiu flexibilitu bežného zákonodarstva.

V odseku 3 sa navrhuje ustanoviť oprávnenie príslušných orgánov preskúmať pravdivosť a úplnosť údajov a informácií obsiahnutých v písomných oznámeniach verejných činiteľov, vrátane foriem a metód jeho uskutočňovania.

V odseku 4 sa navrhuje ustanoviť povinnosť zverejňovať písomné oznámenia ústavných činiteľov, s výnimkou sudcov všeobecných súdov a prokurátorov, a sprístupnenie údajov z písomných oznámení ostatných verejných činiteľov na základe zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Navrhované riešenie je v súlade s ústavou i platnými medzinárodnými záväzkami, vzhľadom nato, že výkon verejných funkcií je vec verejná, z ktorej je možné vyvodit' aj oprávnenie verejnosti disponovať o osobách, vykonávajúcich tieto funkcie aj informáciami, ktoré majú vo vzťahu k iným fyzickým osobám súkromný charakter. Navyše navrhovaná úprava vytvára priestor na obmedzenie prístupu verejnosti k niektorým údajom obsiahnutých v písomných oznámeniach prostredníctvom bežného zákonodarstva. Toto obmedzenie je však účelovo viazané na ochranu práva na súkromie verejných činiteľov. Dikciou odseku 4 sa do právnej úpravy konfliktu záujmov vnášajú prvky verejnej kontroly.

K čl. 8

V čl. 8 sa navrhuje ustanoviť základné zásady konania o ochrane verejného záujmu a zamedzení rozporu záujmov pri výkone funkcií ústavných činiteľov. Rámcovosť navrhovanej úpravy na úrovni ústavného zákona predpokladá podrobnejšiu úpravu na úrovni bežného zákonodarstva. Z uvedeného dôvodu sa navrhovaná úprava obmedzuje na ustanovenie orgánov oprávnených začať toto konanie, ustanovenie ich povinnosti umožniť dotknutému verejnému činiteľovi vyjadriť sa k návrhu a v prípade potreby vykonať ďalšie dokazovanie, ustanovenie orgánov oprávnených rozhodnúť vo veci a ustanovenie náležitostí rozhodnutia o rozpore záujmov, vrátane jeho právnych účinkov. Z navrhovanej úpravy vyplýva, že súčasťou rozhodnutia o rozpore záujmov sú aj sankcie, ktorá majú u sudcov, prokurátorov a štátnych zamestnancov podobu disciplinárneho opatrenia a u ostatných kategórií verejných činiteľov špecifickú ústavnoprávnu podobu, a to buď formu vzniku legálneho dôvodu na odvolanie z verejnej funkcie, alebo tam, kde to je z ústavných dôvodov vylúčené (ak ide o verejného činiteľa ustanoveného do funkcie v priamych voľbách občanmi alebo obyvateľmi príslušného územného celku) formu zverejnenia tohto rozhodnutia, ktoré plní funkciu negatívnej informácie o verejnom činiteľovi pre jeho potencionálnych voličov.

V konkrétnostiach sa žiada upozorniť, že na rozdiel od platnej úpravy, podľa ktorej rozhodnutie o rozpore záujmov prijíma Národná rada Slovenskej republiky 3/5 väčšinou všetkých poslancov sa navrhuje prijímanie takýchto rozhodnutí nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov. K zavedeniu 3/5 rozhodovania o týchto rozhodnutiach viedla

ústavodarcu obava z politického zneužívania tohto oprávnenia. Na druhej strane požadovaní ústavní väčšinu k prijímaniu týchto rozhodnutí je možné považovať za jeden z dôvodov neefektívnosti právnej úpravy. Skutočnosť, že predkladaný návrh ústavného zákona vychádza z verejnej kontroly celého procesu znižuje obavy z politického zneužívania tejto právomoci Národnej rady Slovenskej republiky. Obdobnou nadpolovičnou väčšinou poslancov by mali prijímať rozhodnutia o rozpore záujmov aj obecné zastupiteľstvá a zastupiteľstvá vyšších územných celkov.

Konanie sa koncipuje v princípe ako jednostupňové, aj keď navrhovaná úprava nevylučuje vo vzťahu k niektorým kategóriám verejných činiteľov aj zavedenie dvojstupňového konania prostredníctvom osobitných zákonov. Z konštrukcie niektorých už platných osobitných zákonov naopak vyplýva, že toto konanie uskutočňované vo forme disciplinárneho konania bude dvojstupňové (napr. vo vzťahu k sudcom, prokurátorom a štátnym zamestnancom). Jednostupňové konanie sa predpokladá u ústavných činiteľov, štátnych funkcionárov a funkcionárov územnej samosprávy. Z konštrukcie priloženého návrhu vykonávacích zákonov ale vyplýva, že funkciu prvostupňového rozhodnutia by de facto malo plniť stanovisko orgánu, ktorý bude predkladať Národnej rade Slovenskej republiky, obecnému zastupiteľstvu alebo zastupiteľstvu návrh na konečné rozhodnutie. K schváleniu tohto stanoviska sa totiž navrhuje súhlas kvalifikovanej väčšiny členov príslušného orgánu.

S jednostupňovým konaním počíta navrhovaná úprava aj vo vzťahu k štatutárnym zástupcom organizácií a inštitúcií podliehajúcich zákonu o verejnej službe, riaditeľom štátnych podnikov, obecných podnikov a podnikov vyššieho územného celku, ako aj zástupcom verejných subjektov v orgánoch podnikateľských subjektov s majetkovou účasťou štátu, Fondu národného majetku Slovenskej republiky, obce alebo vyššieho územného celku. Zároveň sa vydanie rozhodnutia o rozpore záujmov navrhuje koncipovať pri týchto kategóriách verejných činiteľov ako ústavný dôvod na odvolanie z funkcie. Z hľadiska právneho postavenia orgánov, ktoré tieto kategórie verejných činiteľov ustanovujú do funkcií je navrhovaná úprava opodstatnená. Práve tieto orgány totiž nesú právnu i politickú zodpovednosť za riadny a zodpovedný výkon funkcií dotknutými kategóriami verejných činiteľov.

Tak ako v platnom ústavnom zákone č. 119/1995 Z. z., sa aj v navrhovanej úprave počíta s tým, že súčasťou rozhodnutia o rozpore záujmov môže byť aj povinnosť dotknutého verejného činiteľa zanechať funkciu, zamestnanie alebo činnosť, ktorá bola v tomto rozhodnutí označená ako rozporná s výkonom verejnej funkcie. Ak dotknutý verejný činiteľ túto povinnosť v ustanovenej lehote nesplní, konštruje sa v odseku 8 právna fikcia, že sa po márnom uplynutí tejto lehoty vzdal verejnej funkcie (s právnymi účinkami jej zániku). Ak verejný činiteľ síce oznámi príslušnému orgánu, že túto funkciu, zamestnanie alebo činnosť zanechal a tento orgán zistí, že napriek tomu v nich pokračuje, považuje sa to za dôvod na jeho bezodkladné odvolanie z funkcie (odsek 9). Takáto konštrukcia nie je možná vo vzťahu k verejným činiteľom, ktorých do funkcie volia priamo občania resp. obyvatelia príslušného územného celku. Vo vzťahu k nim sa preto navrhuje túto skutočnosť zverejniť obvyklým spôsobom, čo je možné považovať, ako bolo uvedené vyššie, za špecifický druh ústavnoprávnej sankcie. Zároveň v takejto situácii orgán uvedený v osobitnom zákone rozhodne o odňatí platu alebo inej finančnej odmeny dotknutému verejnému činiteľovi.

K čl. 9

Rovnako ako v prípade doterajšej právnej úpravy nebude zodpovednosť verejného činiteľa ustanovená podľa osobitných predpisov týmto ústavným zákonom dotknutá.

K čl. 10

Splnomocňujúce ustanovenie predpokladá prijatie podrobnejšej úpravy ochrany verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov prostredníctvom vykonávacích zákonov. Zároveň návrh ústavného zákona vytvára priestor aj na to, aby sa rozsah povinností resp. obmedzení pre jednotlivé kategórie verejných činiteľov mohol v prípade potreby rozšíriť prostredníctvom bežného zákonodarstva.

K čl. 11

V prechodnom ustanovení sa navrhuje ustanoviť dotknutým ústavným činiteľom povinnosť zanechať funkcie, zamestnania a činnosti, ktoré sa stávajú nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona nezlučiteľné s výkonom ich verejnej funkcie do 30 dní od nadobudnutia jeho účinnosti. Z tohto pravidla sa navrhuje v odseku 2 výnimka pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, ktorí vykonávajú aj funkciu starostu obce alebo predsedu vyššieho územného celku, štátnych tajomníkov a vedúcich ústredných orgánov štátnej správy, ktorí nie sú členmi vlády vo vzťahu k funkcii poslanca Národnej rady Slovenskej republiky (ich poslanecký mandát v súčasnosti spočíva) a starostov obcí vykonávajúcich tiež funkciu predsedu vyššieho územného celku ustanovených do funkcie pred dňom účinnosti tohto ústavného zákona. Vzhľadom nato, že ide o verejné funkcie nadobudnuté pred účinnosťou tohto ústavného zákona priamou voľbou, bolo by nekorektné vyžadovať ich bezodkladné ukončenie. Navyiac táto výnimka má časovo obmedzené trvanie do uskutočnenia volieb do Národnej rady Slovenskej republiky a orgánov samosprávy obcí v druhej polovici roku 2002, t. j. niekoľko mesiacov po nadobudnutí účinnosti ostatných ustanovení navrhovaného ústavného zákona.

K čl. 12

Z obsahu navrhovanej úpravy vyplýva nutnosť zrušiť ústavný zákon č. 119/1995 Z. z.

K čl. 13

Navrhuje sa, aby navrhovaná úprava nadobudla účinnosť 1. mája 2002.

Doložka zlučiteľnosti návrhu zákona s právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona: skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

2. Názov návrhu zákona: návrh ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov.

3. V práve Európskej únie je problematika návrhu zákona upravená:

- v článku 6 Európskej dohody o pridružení uzatvorenej medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na strane jednej a Slovenskou republikou na strane druhej podpísanej v Luxemburgu 4. októbra 1993,
- v článku 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii podpísanej v Maastrichte 9. februára 1992 v znení Amsterdamskej zmluvy.

4. Návrh zákona svojou problematikou:

nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení ani medzi priority odporúčané v Príprave asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Európskej únie (Biela kniha)

5. Charakteristika právnych noriem Európskej únie:

- podľa čl. 6 Európskej dohody o pridružení rešpektovanie demokratických zásad a ľudských práv zakotvených v Helsinskom Záverečnom akte a Parížskej charte pre novú Európu, ako aj zásad trhovej ekonomiky podnecuje domácu a zahraničnú politiku zmluvných strán a vytvára podstatné prvky súčasného pridruženía.
- podľa čl. 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii je únia založená na zásadách slobody, demokracie, právneho štátu a rešpektovaní ľudských práv a základných slobôd, zásadách, ktoré sú spoločné členským štátom. Podľa čl. 6 ods. 2 únia rešpektuje základné ľudské práva, ako ich zaručuje Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaný v Ríme 4. novembra 1950 a ktoré vyplývajú z ústavných tradícií členských štátov ako základné princípy práva Spoločenstva.

6. Vyjadrenie stupňa kompatibility s právom Európskej únie: úplná

MINISTERSTVO FINANCIÍ SR
Odbor štátneho rozpočtu

Bratislava 9. 1. 2002

Národná rada
Slovenskej republiky

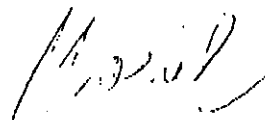
Vec: Stanovisko odboru štátneho rozpočtu k rozpočtovým
dôsledkom návrhu skupiny poslancov NR SR na
vydanie zákona, ústavného zákona o ochrane verejného
záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov

V dôvodovej správe k predloženému návrhu sa konštatuje,
že "Schválenie návrhu ústavného zákona si priamo nevyžiada
zvýšené nároky na štátny rozpočet, ani nové požiadavky na
pracovné sily. Čiasťočné zvýšenie nárokov na štátny rozpočet
si v praxi vyžiada aplikácia vykonávacích zákonov k tomuto
ústavnému zákonu."

Odbor štátneho rozpočtu sa s týmto konštatovaním
stotožňuje.

Odbor štátneho rozpočtu sa v tejto etape pripomienkovania
nevyjadruje k legislatívnej a obsahovej stránke predloženej
novely zákona.

Ing. Miloš Nosál, CSc.
riaditeľ odboru
štátneho rozpočtu

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 99/2002

1332 a

Spoločná správa

výborov Národnej rady Slovenskej republiky o prerokovaní návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov (tlač 1332) vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky v druhom čítaní

Ústavnoprávny výbor Národnej rady Slovenskej republiky ako gestorský výbor k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov (ďalej len „gestorský výbor“) podáva Národnej rade Slovenskej republiky v súlade s § 79 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov spoločnú správu výborov Národnej rady Slovenskej republiky:

I.

Národná rada Slovenskej republiky **uznesením č. 1908 z 13. februára 2002** prideliť návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie **ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov (tlač 1332)** na prerokovanie **všetkým výborom** Národnej rady Slovenskej republiky (okrem Mandátového a imunitného výboru Národnej rady Slovenskej republiky, Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre európsku integráciu, Osobitného kontrolného výboru Národnej rady Slovenskej republiky na kontrolu činnosti Slovenskej informačnej služby a Osobitného kontrolného výboru Národnej rady Slovenskej republiky na kontrolu činnosti Vojenského spravodajstva).

Výbory prerokovali predmetný vládny návrh zákona v lehote určenej **uznesením Národnej rady Slovenskej republiky**.

II.

Poslanci Národnej rady Slovenskej republiky, ktorí nie sú členmi výborov, ktorým bol vládny návrh zákona pridelený, **neoznámili v určenej lehote** gestorskému výboru **žiadne stanovisko** k predmetnému návrhu zákona (§ 75 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov).

III.

Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie **ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov (tlač 1332)** odporúčali Národnej rade Slovenskej republiky **schváliť** tieto výbory:

- **Ústavnoprávny výbor** Národnej rady Slovenskej republiky uznesením č. 877 z 9. apríla 2002 a uznesením č. 877a z 10. apríla 2002,

- **Výbor** Národnej rady Slovenskej republiky **pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie** uznesením č. 734 z 5. marca 2002,

- **Výbor** Národnej rady Slovenskej republiky **pre obranu a bezpečnosť** uznesením č. 493 zo 7. marca 2002,

- **Výbor** Národnej rady Slovenskej republiky **pre životné prostredie a ochranu prírody** uznesením č. 263 z 5. marca 2002 a

- **Výbor** Národnej rady Slovenskej republiky **pre kultúru a médiá** uznesením č. 356 z 12. marca 2002.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky **pre financie, rozpočet a menu, Zahraničný výbor** Národnej rady Slovenskej republiky, **Výbor** Národnej rady Slovenskej republiky **pre vzdelanie, vedu, mládež a šport, Výbor** Národnej rady Slovenskej republiky **pre verejnú správu, Výbor** Národnej rady Slovenskej republiky **pre ľudské práva a národnosti a Výbor** Národnej rady Slovenskej republiky **pre pôdohospodárstvo neprijali uznesenie** z dôvodu, že predložený návrh uznesenia **nezískal podporu požadovanej trojpäťinovej väčšiny všetkých členov výboru** (čl. 84 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a § 52 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov).

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky **pre nezlučiteľnosť funkcií štátnych funkcionárov** rokoval o návrhu ústavného zákona 13. marca 2002. **Nehlasoval o uznesení, nakoľko na schôdzi výboru sa nezúčastnila kvalifikovaná trojpäťtinová väčšina členov výboru.**

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky **pre zdravotníctvo** a **Výbor** Národnej rady Slovenskej republiky **pre verejnú správu neprerokovali návrh ústavného zákona, nakoľko neboli uznášaniaschopní.**

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky **pre sociálne veci a bývanie neprerokoval návrh** pre neprítomnosť predkladateľa.

IV.

Z uznesení výborov Národnej rady Slovenskej republiky uvedených pod bodom III tejto správy vyplývajú tieto **pozmeňujúce a doplňujúce návrhy**:

1. K celému návrhu ústavného zákona

V celom znení návrhu ústavného zákona sa slová „osobitný zákon“ nahrádzajú slovom „zákon“ v príslušnom gramatickom tvare.

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

2. K čl. 2

V čl. 2 písm. d) znie:

„d) štátnych zamestnancov, príslušníkov Policajného zboru, príslušníkov Slovenskej informačnej služby, príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, príslušníkov Železničnej polície a colníkov, ktorí vykonávajú štátnu službu a ktorých postavenie, práva a povinnosti upravujú zákony (ďalej len „štátny zamestnanec“), ¹⁾“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 1 znie:

„1) Zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov,

zákon č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.“.

Pôsobnosť zákona sa rozširuje na označené osoby, ktoré vykonávajú štátnu službu.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

3. K čl. 2

Čl. 2 písm. e) znie:

„e) štatutárnych zástupcov, organizácií a inštitúcií, ktorých postavenie, práva a povinnosti upravuje osobitný zákon ²⁾, členov prezídia Fondu národného majetku,“.

Ide o rozšírenie osobnej pôsobnosti návrhu ústavného zákona.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

4. K čl. 2

V čl. 2 písmeno f) znie:

„f) starostov obcí, poslancov obecných zastupiteľstiev, predsedov vyšších územných celkov a poslancov zastupiteľstiev vyšších územných celkov,“.

V súlade so stanoviskom vlády sa z pôvodne navrhovaného znenia vypúšťajú hlavní kontrolóri obcí a hlavní kontrolóri vyšších územných celkov. V ich prípade ide o zamestnancov obcí, resp. vyšších územných celkov, na ktorých sa vzťahuje zákon o verejnej službe, ktorý im môže ustanoviť povinnosti a obmedzenia súvisiace so zamedzením rozporu záujmov.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

5. K čl. 2

V čl. 2 písmeno g) znie:

„g) štatutárnych zástupcov štátnych podnikov, štatutárnych zástupcov právnických osôb založených alebo zriadených obcou vykonávajúcich podnikateľskú činnosť a štatutárnych zástupcov právnických osôb založených alebo zriadených vyšším územným celkom vykonávajúcich podnikateľskú činnosť,“.

Znenie ustanovenia sa terminologicky spresňuje.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

6. K čl. 4

V čl. 4 v druhej vete za slová „verejný činiteľ nesmie“ vložiť slovo „najmä“.

Uvedenou zmenou sa výpočet povinností a obmedzení mení z taxatívneho na demonštratívny, čo umožňuje lepšie, rýchlejšie a praktickejšie využívanie tohto zákona v situáciách, ktoré nie sú jeho ustanoveniami explicitne pokryté.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

7. K čl. 4

V čl. 4 písm. c) sa slová „obecnými podnikmi, podnikmi vyššieho územného celku“ nahrádzajú slovami „právnickými osobami založenými alebo zriadenými obcou vykonávajúcich podnikateľskú činnosť, právnickými osobami založenými alebo zriadenými vyšším územným celkom vykonávajúcimi podnikateľskú činnosť“.

Znenie sa spresňuje v súlade s terminológiou používanou v zákone o obecnom zriadení a zákone o samosprávnych krajocho.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

8. K čl. 4

V čl. 4 písm. d) sa za slovami „vo verejnej súťaži“ vypúšťa čiarka a vkladá slovo „alebo“ a vypúšťajú sa slová „alebo prostredníctvom kupónovej privatizácie“.

Vypúšťa sa časť ustanovenia, ktorá už stratila aktuálnosť.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

9. K čl. 4

V čl. 4 písm. f) vypustiť slová "alebo iným obdobným".

Táto citácia je príliš vágna a môže spôsobiť aplikačné problémy.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre obranu a bezpečnosť

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre životné prostredie a ochranu prírody

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča schváliť.

10. K čl. 5

V čl. 5 ods. 2 časť prvej vety pred bodkočiarkou znie:

„Verejný činiteľ nesmie byť členom riadiaceho alebo kontrolného orgánu právnickej osoby vykonávajúcej podnikateľskú činnosť, ani jej štatutárnym zástupcom“.

Ustanovenie sa spresňuje – dopĺňa sa o nezlučiteľnosť výkonu funkcie verejného činiteľa s postavením štatutárneho zástupcu právnickej osoby vykonávajúcej podnikateľskú činnosť. Keďže valné zhromaždenie ani členská schôdza nie sú riadiacimi alebo

kontrolnými orgánmi právnických osôb, táto časť ustanovenia sa navrhuje vypustiť ako nadbytočná.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

11. K čl. 5

V čl. 5 ods. 2 sa v druhej vete slová „verejný činiteľ“ nahrádzajú slovami „ústavný činiteľ“ a na konci sa bodka nahrádza bodkočiarkou a pripájajú sa slová „podrobnosti ustanoví zákon“.

Povinnosť poveriť počas výkonu verejnej funkcie správou vlastného majetku slúžiaceho na podnikanie inú osobu sa navrhuje zúžiť len na ústavných činiteľov. Zároveň sa do ustanovenia vkladá splnomocnenie, na základe ktorého sa podrobnosti o poverení upravia na úrovni zákona.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

12. K čl. 5

V čl. 5 ods. 3 sa vypúšťajú slová „člena Súdnej rady Slovenskej republiky,“ a slová „hlavného kontrolóra obce, hlavného kontrolóra vyššieho územného celku“.

V prípade nezlučiteľnosti funkcie štátneho funkcionára s funkciou člena Súdnej rady SR by nebolo možné, aby bol členom Súdnej rady SR napríklad štátny tajomník ministerstva spravodlivosti, pričom toto obmedzenie nemá zásadné opodstatnenie. Keďže hlavný kontrolór obce a hlavný kontrolór vyššieho územného celku sú zamestnancami obce, resp. vyššieho územného celku, na ktorých sa vzťahuje zákon o verejnej službe, tento zákon im môže ustanoviť povinnosti a obmedzenia v súvislosti so zamedzením rozporu záujmov.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

13. K čl. 5

Vypustiť odsek 5.

Starosta ako poslanec Národnej rady alebo VÚC nemôže ovplyvniť svojím jediným hlasom rozhodnutie týchto zákonodarných orgánov. Navrhovanie starostov ako kandidátov do poslaneckých funkcií by malo byť záležitosťou politických

strán, ktoré zväžia, či pôsobenie na dvoch postoch nebude mať vplyv na kvalitu vykonávania dvoch funkcií – starostu a poslanca.

Výbor NR SR pre životné prostredie a ochranu prírody

Gestorský výbor odporúča neschváliť.

14. K čl. 6

V čl. 6 ods. 3 sa v prvej vete za slovom „sudca“ čiarka nahrádza slovom „a“ a vypúšťajú slová „a verejný činiteľ, ktorý je oprávnený rozhodovať v správnom konaní,“ a vypúšťa sa druhá veta.

Aplikácia ustanovenia by bola problematická napríklad v prípade, ak by verejným činiteľom, ktorý je oprávnený rozhodovať v správnom konaní bol starosta alebo primátor, ktorí nemajú nadriadený orgán. Podrobnosti o vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí ustanovia zákony, druhá veta sa preto navrhuje vypustiť.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

15. K čl. 6

V čl. 6 ods. 3 nahradiť slovo "nezaujatosti" slovom "nepredpojatosti".

Ide o terminologické spresnenie. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka slovo "zaujatost" má viac významov (sústredený na nejakú činnosť, zaujatý), kým slovo "predpojatost" znamená jednoznačne vopred zaujatosť k veci, nespravodlivé posudzovanie.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre obranu a bezpečnosť

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Výbor NR SR pre životné prostredie a ochranu prírody

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča schváliť.

16. K čl. 7

V čl. 7 ods. 1 sa vkladá nové písmeno a), ktoré znie:

„a) svoje meno, priezvisko, prípadne akademický titul,“.

Doterajšie písmená a) až e) označiť ako písmená b) až f).

Úprava má spresňujúci charakter.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

17. K čl. 7

V čl. 7 ods. 1 sa v novooznačenom písmene b) číslica „6“ nahrádza číslicou „5“.

Úprava nadväzuje na vypustenie odseku 5 v čl. 5.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča neschváliť.

18. K čl. 7

V čl. 7 ods. 1 sa v novooznačenom písmene c) slová „v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnom vzťahu“ nahrádzajú slovami „v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu alebo v štátnozamestnaneckom pomere“.

Ustanovenie sa spresňuje; povinnosť uvádzať v písomnom oznámení určité údaje sa rozširuje o uvedenie zamestnania vykonávaného v štátnozamestnaneckom pomere.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

19. K čl. 7

Čl. 7 ods. 2 písm. a) znie:

„a) ústavní činitelia, s výnimkou sudcov, štátni funkcionári a členovia prezídia Fondu národného majetku príslušnému orgánu Národnej rady Slovenskej republiky,“.

Ide o rozšírenie pôsobnosti kontrolného mechanizmu.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

20. K čl. 7

V čl. 7 ods. 2 písmeno e) znie:

„e) verejní činitelia uvedení v čl. 2 písmeno e), g) a h) orgánu, ktorý ich ustanovil do funkcie.“

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

21. K čl. 7

V čl. 7 ods. 2 sa vypúšťa písmeno h).

Úprava nadväzuje na zmenu v čl. 2 písm. f).

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

22. K čl. 7

V čl. 7 ods. 2 sa vypúšťa písmeno i).

Ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na bod 16.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

23. K čl. 7

V čl. 7 ods. 3 nahradiť slová "odseku 3" slovami "odseku 2".

Ide o opravu nesprávnej citácie.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre obranu a bezpečnosť

**Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie**

**Výbor NR SR pre životné prostredie a ochranu
prírody**

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča schváliť.

24. K čl. 7

V čl. 7 ods. 4 sa v prvej vete vypúšťajú slová „a prokurátorov“.

Ide o legislatívno-technickú úpravu. Prokurátori nie sú ústavnými činiteľmi.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

25. K čl. 7

V čl. 7 ods. 4 posledná veta znie:

„Tým nie sú dotknuté ustanovenia zákonov, ktorými sa obmedzuje zverejňovanie alebo sprístupňovanie niektorých údajov obsiahnutých v oznámeniach podľa odseku 1 v súlade so základným právom na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov ¹¹⁾“

Úprava má spresňujúci charakter.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

26. K čl. 8

V čl. 8 ods. 1 prvá veta nahradíť slová "a zamedzenia rozporu záujmov" slovami "pri výkone funkcie verejného činiteľa".

Rozpor záujmov už obsahuje dikcia "veci ochrany verejného záujmu". Ide o nadbytočnú časť textu, ktorú možno vypustiť.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre obranu a bezpečnosť

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Výbor NR SR pre životné prostredie a ochranu prírody

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča schváliť.

27. K čl. 8

V čl. 8 ods. 3 písm. d) sa za slovom „starostovi“ čiarka nahrádza slovom „alebo“ a vypúšťajú sa slová „alebo hlavnému kontrolórovi obce“.

Úprava nadväzuje na zmenu v čl. 2 písm. f).

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

28. K čl. 8

V čl. 8 ods. 3 písm. e) sa za slovami „predsedovi vyššieho územného celku“ čiarka nahrádza slovom „alebo“ a vypúšťajú sa slová „alebo hlavnému kontrolórovi vyššieho územného celku“.

Úprava nadväzuje na zmenu v čl. 2 písm. f).

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

29. K čl. 8

V čl. 8 ods. 4 posledná veta nahradiť slovo "rozpornú" slovami "porušenie povinnosti podľa čl. 4 až 6".

Ide o spresnenie.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre obranu a bezpečnosť

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Výbor NR SR pre životné prostredie a ochranu prírody

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča schváliť.

30. K čl. 8

V čl. 8 ods. 9 sa vypúšťa druhá veta.

Ustanovenie sa presúva do nového odseku 10.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

31. K čl. 8

Čl. 8 sa dopĺňa odsekom 10, ktorý znie:

„Ak sa zistenia podľa odseku 9 týkajú verejných činiteľov, ktorých nemožno z funkcie odvolať, lebo sú volení do verejnej funkcie priamo občanmi, obyvateľmi obce alebo obyvateľmi vyššieho územného celku, zverejnia sa spôsobom, ktorý ustanoví zákon; orgán ustanovený v zákone v takom prípade zároveň rozhodne o odňatí platu alebo odmeny alebo o uložení pokuty verejnému činiteľovi, ktorého sa zverejnenie týka.“.

Do nového odseku 10 sa presúva ustanovenie pôvodne obsiahnuté v druhej vete odseku 9. Ustanovenie sa zároveň spresňuje.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

32. K čl. 8

Za čl. 8 vložiť nový čl. 9 v tomto znení:

"Čl. 9

Právo na súdnu ochranu nie je ustanoveniami čl. 8 dotknuté."

Následne terajšie čl. 9 až 13 preznačiť.

Toto ustanovenie má vypovedaciu hodnotu v tom, že informuje adresáta ústavného zákona o možnosti toto právo použiť.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre obranu a bezpečnosť

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Výbor NR SR pre životné prostredie a ochranu prírody

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča schváliť.

33. K čl. 10

V čl. 10 sa v druhej vete na konci pripájajú slová „v súvislosti s ochranou verejného záujmu“.

Doplnenie má spresňujúci charakter.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

34. K čl. 11

V čl. 11 ods. 1 v treťom riadku slovo "ich" nahradiť slovom "ju" a v štvrtom riadku slovo "ich" nahradiť slovom "jej".

Ide o gramatickú úpravu.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Výbor NR SR pre obranu a bezpečnosť

**Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu
a podnikanie**

**Výbor NR SR pre životné prostredie a ochranu
prírody**

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča schváliť.

35. K čl. 11

V čl. 11 ods. 2 znie:

„(2) Povinnosť podľa odseku 1 sa nevzťahuje na poslanca zastupiteľstva vyššieho územného celku zvoleného do funkcie pred účinnosťou tohto ústavného zákona, ak ide o nezlučiteľnosť s funkciou starostu obce.“.

V čase volieb do vyšších územných celkov navrhovaný zákon neplatil.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

36. K čl. 13

V čl. 13 sa slová „1. mája 2002“ nahrádzajú slovami „1. marca 2003“.

Posunutie účinnosti sa navrhuje v súvislosti s nevyhnutnosťou prijatia vykonávacích zákonov, ako aj uskutočnením nadväzujúcich zmien v ďalších zákonoch.

Ústavnoprávny výbor NR SR

Gestorský výbor odporúča schváliť.

37. Čl. 13

Čl. 13 nahradiť týmto znením:

"Čl. 13

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2003.

Posunutím účinnosti sa zjednoduší aplikácia tohto ústavného zákona (vykonanie volieb do Národnej rady Slovenskej republiky a do orgánov samosprávy obcí), tým, že by pre predmet úpravy platil jednotný právny režim a vytvoril by sa aj dostatočný časový priestor na vydanie vykonávacích právnych predpisov, s ktorými tento ústavný zákon počíta (čl. 7, 10, rokovací poriadok NR SR).

Výbor NR SR pre obranu a bezpečnosť

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Výbor NR SR pre životné prostredie a ochranu prírody

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča neschváliť.

38. K čl. 11

V čl. 11 vypustiť odsek 2.

V prípade ak sa upraví – posunie účinnosť ústavného zákona na 1. január 2003, nie je prechodné ustanovenie čl. 11 ods. 2 potrebné.

Výbor NR SR pre obranu a bezpečnosť

Výbor NR SR pre hospodárstvo, privatizáciu a podnikanie

Výbor NR SR pre životné prostredie a ochranu prírody

Výbor NR SR pre kultúru a médiá

Gestorský výbor odporúča neschváliť.

O pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch odporúča hlasovať:

- a) spoločne k bodom 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36 s návrhom gestorského výboru predmetné návrhy **schváliť**,
- b) osobitne k bodu 2, s návrhom gestorského výboru predmetný návrh **schváliť**,
- c) spoločne k bodom 37 a 38 s návrhom gestorského výboru predmetné návrhy **neschváliť**,
- d) spoločne k bodom 13 a 17 s návrhom gestorského výboru predmetné návrhy **neschváliť**.

V.

Gestorský výbor na základe stanovísk výborov k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov (tlač 1332) vyjadrených v ich uzneseniach uvedených pod bodom III. tejto správy a v stanoviskách poslancov gestorského výboru vyjadrených v rozprave k tomuto návrhu zákona v súlade s § 79 ods. 4 a § 83 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov **odporúča Národnej rade Slovenskej republiky** návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov (tlač 1332), v znení schválených pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov uvedených v tejto správe a prednesených v rozprave, **schváliť**.

Spoločná správa výborov Národnej rady Slovenskej republiky o prerokovaní návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných činiteľov (tlač 1332a) bola **schválená uznesením Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky č. 894 z 10. apríla 2002.**

Bratislava 10. apríla 2002

Ladislav Orosz v. r.
predseda Ústavnoprávneho výboru
Národnej rady Slovenskej republiky